

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: **מילה טובה**

פרשת ויחי

בס"ד | גליון מס' 514

איך מצילים חיים בכמה מילים?

ולבן שיניים מחלב (מ"ט, י"ב)

יכול לחולל חיוך בודד. כשאדם נותן לשני לשונות - הוא מרווה אותו לזמן הקרוב. תמיכה כספית יש לה 'פג תוקף'... אבל כשאדם נותן לחברו מילה טובה או חיוך אוהד - הוא משנה את חייו! כי יתכן שעד הרגע, הלה חשב שהוא לא חשוב ולא מוערך, אין בו שום דבר מיוחד ואולי הוא כלל לא מועיל לאנשות... יתכן גם שקם במצב רוח לא טוב, הוא עייף, משהו טורד את מנוחתו, הוא מרגיש חסר יכולות להתמודד מול קושי שצפץ בפניו...

ואז מגיעה מילה טובה בחיוך רחב, ומשנה לו את המבט, יוצרת הסתכלות מחודשת. בשבריר שניה, הוא מסיק שאם אחרים מעריכים אותו - כנראה יש מה להעריך בו,

ואם פלוני עצר לחיך אליי - סביר שיש לו סיבה טובה לכך, וכנראה שהוא כן שווה משהו. לפתע הוא חש חשוב, ראוי להערכה, אישיות בעלת מעמד, וזה נותן לו כוחות להתמודד בהמשך, מול הדאגה הטורדת את שלווה נפשו, מול תחושותיו הקשות שאין לו סיבה אמיתית להתאמץ...

החסד הגדול ביותר הוא לגרום לזולת לחיך, לתת לו מילה טובה או לחיך לעברו בחום. טפיחה על השכם, מחמאה נעימה, חיוך מעודד - מחיים את הנפש ומרעננים את הנשמה יותר מכוס שתיה קרה ביום קיץ לוהט! יש בהם עוצמה של נתינה גדולה וכפולה, כי הם משדרים מסר סמוי: 'אתה שווה משהו, אתה חזק, אתה מוערך, יש לך כוחות, תחזיק כי אני איתך!'

הבה ניקח עימנו את המסר הזה מפרשת השבוע, והוא מתאים לכל יהודי, בכל מצב כספי, בכל מעמד אישי, ובכל רגע נתון. תמיד נוכל לחיך, לומר 'בוקר טוב' בשמחה, לברך 'בהצלחה' מכל הלב, לומר 'שלום' יפה ולהחמיא על משהו. כולנו יכולים לעשות זאת וכולם זקוקים לזה - גם מנהיג קהילה מרובת ציבור, גם הפרופסור בחלוק הלבן, גם עורך הדין בחליפה ההדורה, וגם מנהל שמאות עובדים תחתיו - לכולם מילה טובה מדברת, מחיה, מרגשת, נותנת טעם בחיים!

זה לא עולה כסף, זה לוקח שניות ספורות, וזה מחולל נפלאות! 'הוי מקבל את כל האדם בשמחה!'

'אביכם הציל את חיי!'

היה זה לפני כ-30 שנה, בביתו של המנחה, הרה"ח רבי ישראל קליין זצ"ל בשכונת 'זכרון משה' בירושלים, שהיה מזקני וחשובי חסידי בעלזא ונמנה על היושבים ראשונה בחסידות. אבליים ודוויים שבו בני משפחתו מהלוחית הדומעת של יקרים, והתיישבו לשבת 'שבעה'. באחד מימי השבעה נראה בפתח הבית אדם מבוגר שנראה להם זר, הלה נכנס והתיישב, מצטרף לשיחות הניחום שהתנהלו בסלון הבית.

לפתע, דמעות נקו בעיניו. האיש החל לרעוד קלות, והחל לבכות בכי מתייפח ונרגש. בני המשפחה היו מופתעים, מעודם לא ראו את האיש, ולא ידעו על כל קשר מיוחד בינו לבין אביהם המנוח. הם החליפו ביניהם מבטי תמיהה

אחד הדברים בהם מצטיין עם ישראל, הוא התמיכה והעזרה ההדדית. כל סוגי העשייה ומגוון רחב של פעולות, מוקדשים לתמיכה בזולת, לעזרה לאדם אחר, לסיוע ליהודי בעת מצוקה. יש כל כך הרבה דרכים לעשות זאת: להעניק סיוע כספי, מזון, ביגוד והלבשה, עזרה טכנית וכל עזרה אחרת...

פרשת השבוע, חושפת בפנינו תגלית מרעישת, ומעמידה במקום הראשון סוג תמיכה ייחודי ומעניין. זו תמיכה שכל אדם יכול לעשות, בלי כל קשר למצבו הכספי, לזמנו הפנוי או לידע הטכני שלו. לא צריך להיות עשיר או מוכשר, עסקן או מקושר. כל אדם, בכל מקום ובכל שעה, יכול לעשות

את התמיכה החזקה הזו, שהתורה מציבה אותה במקום הראשון כמועדפת ביותר!

הבה נצייר לילה חורפי קר, גשם עז ניתן על הארץ והטמפרטורה צונחת אל קרוב לאפס. רוחות פריצים נושבות בעוצמה, הכפור חודר לעצמות, בכל בית בישראל פועל החימום במרץ. על אם הדרך, אי שם בצפון הרחוק, מתרוצץ יהודי הממהר לביתו, מתכרבל בצעיף ומזהדק את מעילו, נלחם ברוחות הסוערות, כשגוו מצומרר ושפתותיו נוקשות מקור...

כמה היינו מעריכים, לו היינו רואים יהודי אחר יוצא כשקנן קפה מהביל בידיו, והוא מוזג כוס קפה חמה לכל עובר ושב. היינו רואים אותו כמלאך מושיע של ממש, המהנה אנשים בכוס שתיה חמה ומעוררת, נעימה ומחזקת. בוודאי שהיינו מביטים עליו בהערצה, על שהוא מפנה מזמנו וכוחותיו ומשקיע מאמצים להרוות נפשות ישראל ולהחיות נפש כל חי...

אך מתברר, שיש לכל אחד מאיתנו את הכוחות והיכולות להיות מלאך מושיע גדול עוד יותר, ובלי כל קשר למצבו הכספי, לפנאי הזמן שיש לנו או לכוחותינו ויכולותינו, בלי לעמוד בחום ובלי להתרוצץ, נוכל להיות מלאכי חסד ונתינה גדולים בהרבה, בצורה פשוטה ביותר:

נחפש את האדם הכי קרוב, ונעניק לו חיוך רחב, מילה טובה. 'אתה נראה טוב היום!', 'החולצה שלך יפה!', 'כל הכבוד שאתה קם מוקדם!', 'יש לך מקום לשבת?' - כל אמירה חמה וידידותית כזו, המלווה בחיוך רחב ואיכפתיות כנה, מחיה את נפש הזולת הרבה יותר מכוס שתיה מרעננת בעיצומו של יום קיץ מהביל...

את התגלית הזו חושפים חז"ל במסכת כתובות בדרשתם על הפסוק: 'ולבן שיניים מחלב' - גדול המלבין שיניים לחברו, יותר ממשקה חלב. המחייך לאיש ונותן לו מילה טובה, המאיר פנים ומעניק תחושה אוהדת, הוא המנצח בתחרות החסד היומית, הוא עשה פעולה גדולה וחשובה פי כמה ממי שהחיה את נפש חברו בכוס שתיה קרה ומרעננת!

כאן חושפת התורה את סוד כוחה של מילה טובה, ומה

מתנה לאורך זמן!

'כבר יותר מיובל שנים אני אלמנה' - סיפרה זקנתה, הרבנית בטלמן ע"ה, בשלהי ימיה. 'עשרות שנים שאני חיה לבד, מאז נפטר עליי בצעירותו בעלי, הרה"ג ר' דוד בטלמן זצ"ל. את כל השנים הללו, עם גידול הילדים לבד, הקשיים הכלכליים, הלילות טרוטי השנים בבדידות, הכאב על הייתי אלמנה - את כל זה אני שורדת בזכות סיפור אחד!' - העידה, וסיפרה:

כשהיו זוג צעיר, התפרנסו בקושי רב. בעלה - זקני, רבי דוד, היה מלמד, הפרנסה הספיקה בדוחק למשפחה הברוכה, ובקושי רב היה להם לחם לפי הטף. באחד מערבי החגים קרא לה רבי דוד ואמר באנחה: 'אני מתנצל בפניך רעייתי היקרה, ומבקש את סליחתך... לא נעים לי מך, אולי הייתי צריך להתאמץ יותר בשבילך... אבל אני מתנצל מעומק לבי...'

'על מה?' - נחרדה האשה. היא לא זוכרת שבעלה פגע בה ולו במשהו, על מה הוא כה מתנצל?! - תמנה בקול. ורבי דוד השיב מיד: 'כתוב בהלכה שיש לקנות לאשה תכשיט חדש לרגל חג המתקרב, והאמת - שלאש כמון מגיעי הרבה יותר... אך מה אישתי והפרוטה אינה מצויה בכיסי, אין לי כסף לקנות ולו דמוי תכשיט... איכפת לי כל כך שאינני זוכה לשמוך, שאינני יכול לתת לך מתנה, ואני מתנצל על כך!' - אמר רבי דוד בפנים הפויות...

'עשרות שנים עברו מאז', העידה לימים, 'ועדיין דבריו החמים והאיכפתיים נוסכים בי עידוד. חשתי כי הוא לא יכול לתת לי מתנה, אך מילותיו החמות והאיכפתיות הכנה לשמחני בחג - היו שוות יותר מכל, ובמבט לאחור - הייתי מעדיפה את המילים הללו על כל מתנה, יקרת ערך ככל שתהיה! זו הייתה המתנה הטובה בעולם, ששנים שחלפו אחריה - לא הקהו את טעמה המתוק והנעים...'

כשמדברים על מילה טובה, חשוב כל כך לזכור שזה בוודאי חשוב ביחס לכל אדם, אך כדאי וחשוב בהרבה בתוך הבית פנימה. בין קרובי המשפחה, בין בני הזוג, בין אב לבנו ובין בת לאמה. מצוי בהחלט שקונים מתנה ואפילו יקרה, אך המילה הטובה הנלווית חשובה בהרבה, כי מילה טובה היא המחיה נפשות והמחוללת נפלאות. כמה חשוב לתת אותה בחיוך רחב, בפרגון הדדי, בתשומת לב ובאיכפתיות כנה. ההצלחה - מובטחת!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח הקדוש רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקרה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשטיט (אריאל)
ת.נ.צ.ב.ה.

שהלכו והתגברו ככל שהאורח המשיך לבכות, אך תמיהתם לא יושבה אלא הלכה והתגברה, כשהאורח הצליח לפצות את פיו ולומר בין התייפחויותיו: 'אין לכם מושג מי היה אביכם, הוא הציל את חייו!'

'הציל את חייו?!' - שאלו בני המשפחה בפליאה. עד לרגע זה בכלל לא ידעו על קיומו, לא היה להם מושג כי אביהם הכירו בכלל... לפתע האיש מתייצב בבית בימי השבעה, ולא רק שהוא בוכה מרורות על פטירת אביהם, הוא גם אומר שאביהם הציל את חייו! 'במה מדובר?' - שאלו הילדים הנרגשים...

האיש שתה כוס מים קרים, הרגיע את בכיו וסיפר את סיפורו האישי המטלטל:

היה זה אחרי שנות האימה - עם סיום השואה האיומה. הצורך הנאצי האכזר הוכרע לבסוף, אך הספיק לפני כן לטבוח ששה מיליון יהודים, בהם גם כל קרובי משפחתו של האיש. הוא נותר בודד בעולמו, אומלל ומסכן, ללא מכר וללא גואל, ללא מזון להכניס לפיו ובלי קורת גג... הוא הסתובב בחוסר מעש, כה שבור ומיואש עד שלא מצא טעם להמשיך בחייו. נהג לשוטט בשעמום, מחפש בפחי הזבל שאריות מזון להחיות את נפשו הרעבה, אלא שגם שאריות מזון לא היו מצויות באותם ימים...

ביום מן הימים, יצא שוב לשוטטות במלאכת חיפוש המזון להחיות את נפשו. הסתובב מכאן לשם, נפשו עגומה עליו ומצב רוחו ירוד ביותר, בנסיבות הכי מוצדקות בעולם. ברגע מסויים נשבר לבו, והוא החל להרהר האם יש עוד טעם להישאר בין כותלי העולם הזה, ושנא עדיף היה לו היה נעקד על קידוש השם ככל משפחתו, בלי להישאר בחיים שאינם ראויים לתואר 'חיים' כלל...

עודו הולך ומהרהר, ולפתע יהודי עוצר אותו במאור פנים. 'היה זה אביכם, ר' ישראל קליין זכרונו לברכה', סיפר האיש בדמעות לבני המשפחה המופתעים, והמשיך: 'הוא עצר אותי בטפיחה שכמ רכה, שאל לשמי והתעניין למעשיי. סיפרתי לו על מצבי הקשה ומה אני מחפש כאן - בינות לפחי האשפה, והוא הקשיב לי בחום, ולפתע עצר אותי משטף דיבורי והשיב:

אני רואה שאתה מחפש אוכל, והייתי שמח לתת לך, לו היה לי מה... אני במצב זהה ל שלך, אינני יכול לסייע לך באוכל ממש, כי גם לי אין! אבל' - אמר ר' ישראל וטפח על שכמו בחום ובהתרגשות רבה, 'מה שאני יכול לתת לך זה את הלב שלי!' וכשמעיניו נושרות שתי דמעות רותחות הוסיף: 'אני רוצה להיות ידיך האוהב, לנסות לשמור על שנינו בחיים, ולשקם את הריסות נפשנו בצוואת!'

שמש רכה של אמצע החורף עמדה אז באמצע השמים, מאירה אל פחי האשפה שביניהם עומדים שני אנשים אומללים, בודדים ועזובים, אך המילה הטובה והחיוזק הלבבי מחברים ביניהם. האיש כבר לא חיפש מזון, המילה הטובה חיממה את לבו הרבה יותר מכל דבר אחר, ור' ישראל נפרד ממנו בחיוך רחב ועידוד חם ותומך...

'אני מעיד בפניכם', אמר אותו יהודי לבניו ההמומים של ר' ישראל, 'שבאותו בוקר כבר הרגשתי שאני עומד ליטול נפשי בכפי, ולעשות מעשה חמור ביותר כדי לסיים את מסכת חיי העגומים כמו ידדי. אך החיוך של ר' ישראל והמילים הטובות שהרעיף עליי, עצרו את מזימתי הנוראה והותירו אותי בחיים. ואם אני היום חי וקיים, ויש לי משפחה וילדים ואני רווה נחת וטוב לי - זה רק בזכות אותו חיוך וכמה מילים טובות שהעניק לי אביכם, שהציל באותו יום את חייו!'

האיש סיים את סיפורו המטלטל, ושב ופרץ בבכי. והילדים ההמומים נותרו מרותקים לכסאותיהם, מפנימים את המסר העולה מהסיפור, אותו שמענו מחתנו הרה"ג רבי דוב מאיר פייבוש שליט"א, דומ"צ בקהל חסידי בעלזא:

לעולם אדם לא יודע באיזה מצב הוא פוגש אדם אחר. מה עובר עליו, מה תחושותיו, באיזה מצב רוח קם בבוקר, והאם נפשו עגומה עליו והוא חסר חשק ורצון. מילה טובה וחיוך מרענן, יכולים לשנות את המצב מקצה אל קצה, להציל יהודי אחר, לתת לו טעם לפתוח ולפתח חיים חדשים!

זה יכול להיות בתוך הבית - בין בני המשפחה, חבר לעבודה, זה שיושב על ידיו בתפילה, או נהג האוטובוס ובעל המכולת. כל אדם מחיה את נפשו ממילה טובה, חיוך לבבי משנה את החיים ואת החיוניות, משפר את מצב הרוח, מעניק טעם וחשק להצליח ולהתפתח. מתמאה אחת שווה יותר מאלפיים מילים, אם היא באה מהלב וגורמת לבן שיחנו להרגיש טוב עם עצמו!

הבה נאמץ את הנוסחה הזו, נפעל לפיה. נחייך, נחמיא, נגיד מילה טובה. זה משנה את החיים, זה החסד הגדול ביותר!

מהפך חיים בשתי דקות...

היה זה בעיר וירצבורג שבגרמניה, לפני כמאה וחמישים שנה. רוחות ההשכלה נשבו אז בעוז, מפילות חללים מהבתים הטובים ביותר. אחד מהנופלים למלתעות ההשכלה היה בחור צעיר בשם יעקב, שהתייתם בצעירותו ונסחף אחרי חבריו הרעים, ולאט לאט נשכחה ממנו מסורת היהדות...

ביום מן הימים התעורר יעקב, ומיד נזכר כי היום חל היארצייט של אביו. הוא הוסיף וזכר את הבטחתו לאביו טרם פטירתו, כי לעד יצור את התאריך ויקפיד לומר עליו קדיש ביום היארצייט שלו. הוא הדחיק את המחשבה הזו וניסה לשכוח, אך ככל שחלפו השעות חש כי הוא חייב לקיים את הבטחתו האחרונה לאביו, וכך, לקראת ערבו של יום, מצא את עצמו בפתח בית הכנסת הגדול בעיר...

הוא נכנס פנימה, ולמזלו - הכל היו שקועים בתפילת שמונה עשרה בלחש, של תפילת מנחה, ואיש לא הבחין בכניסתו. משהו מהסומק שהציף את לחייו נרגע קמעא, והוא נעמד בירכתי בית הכנסת, ממתין לעת ה'קדיש יתום' בסיום התפילה. כשהגיעה העת המיועדת נתן את קולו ואמר 'קדיש' בקול רם, כשהוא מחמיא לעצמו שהוא עוד זוכר את המילים הארמיות וניקודן...

הוא סיים את אמירת הקדיש, וחפיש את הדרך הקצרה והצדדית ביותר להימלט מבית הכנסת, בלי להיתקל באיש. הוא שב והסמיק עד תנוכי אוזניו, והחל מדדה לכיוון הדלת במערב בית הכנסת. לפתע חש טפיחה חמה על שכמו, הוא הסתובב לאחור, ועיניו כמו נתקעו בחיוך ענק וחם, שמאחוריו איש הדור פנים המציג עצמו בשמו: 'שלום לך, שמי הרב יצחק דוב הלוי במברגר, ואני רב העיר. שלום עליכם וברוכים הבאים!' - אמר לו הרב בלבבות...

בשניה הראשונה הופתע יעקב מהלבבות, אך עד מהרה לבו המאוכן נמס לנוכח החום שהפיצה אישיותו של הרב, שדרש בשלומו בכנות, התעניין באיכפתיות במעשיו, וגם החמיא לו: 'אני מעריך אותך על מאמצך לבוא ולהגיד קדיש בקול צלול וברור ביום היארצייט של אביך. כל הכבוד על שהרוחות הסוערות בחוץ לא הצליחו לכבות את הגחלת הבורעת בלבך, ואני בטוח שאביך בשמי מעל רווה היום מלוא חופניים נחת מזוקקת!'

הרב הוסיף להחמיא לו, איחל לו הצלחה וברך אותו בידידות. כשהם נפרדו, חש יעקב כמו גוש מחנק עולה בגרונו, ודמעות לחות החלו לרדת מעיניו... משהו בחום של הרב המיס את לבו, גרם לו לנענע עז אל העולם שאותו עזב. משהו במילים החמות והמעודדות הביא אותו לתחושה שהוא טעה באורח חייו החדש, היה בחיוך של הרב משהו טובה לב, מרגש, תומך, מעודד כל כך...

הוא שב הביתה, אך חייו כבר לא שבו כבעבר. באותו לילה בכה הרבה מתוך חרטה, בכה על אביו, על חייו, על העולם שכמעט החמיץ. בימים הבאים החל לשוב אט אט לכור מחצבתו, ומצא עצמו יותר ויותר פעמים בא לבית הכנסת... כעבור כמה חודשים זכה להינשא ולהקים בית נאמן בישראל עם נערה יראת שמים, ונולדו להם שלושה עשר ילדים!

היום, מאה וחמישים שנה אחרי, ולמרות השואה האיומה, מונים צאצאיו יותר מחמשת אלפים נפשות, כולם זרע ברך ה', הולכים בדרך התורה והמצוות, מקפידים על קלה כחמורה, יראי שמים ואנשי אמת. חמשת אלפים יהודים כשרים ונלבבים, מיליוני מעשים טובים שעשו צאצאיו עם השנים, מצוות, מעשי חסד, שעות לימוד תורה, עולם שלם של טוב - - -

וכל זה, בזכות מי?

בזכות חיוך לבבי ומילה טובה של הרב במברגר זצ"ל. כמה מילות עידוד, איכפתיות עמוקה, התעניינות כנה בשלומו של נער בודד, ומחמאה מהלב על 'קדיש יתום' אחד... זה לקח לרב במברגר אולי שתי דקות, אך זה הציל דורות שלמים, ובנה עולמות של תורה ויראת שמים, במחיר חיוך אחד!

את הסיפור סיפר אחד מצאצאיו של יעקב זה, והוא פורסם בקובץ 'ווי העמודים' בציטוט מפיו. וללמדנו בא, שלכולנו יש הזדמנויות, לכולנו קורים מקרים כאלה, אדם זר שמבחינים בו לפתע, מישוהו לא מוכר, אדם שלא ראינו עד היום... לפעמים נכנסים לבית הכנסת ומגלים יהודי לא מוכר, הוא יכול אפילו להיראות קצת מוזר ושונה מהמקובל, ומבטו מבולבל ואבוד בזירה הזרה לו... לחילופין, אדם מוכר, חבר קרוב, ידיד אוהב - אבל אולי אפשר לעודד ולחזק אותו...

חיוך אחד, מילה טובה, מחמאה כנה - אלה משנים חיים, מעודדים, תומכים בנפש, מחזקים את הנשמה. לעולם לא נדע אלו תוצאות ברוכות יירשמו בשמים למילה הטובה שלנו, כמה טוב וחסד יצמח מהחיוך, שכל כולו מתייחס שריר הפנים מימין לשמאל... פעולה כה קלה ופשוטה, אך תוצאותיה הרות גורל, יכולות להביא בכנפיהן הצלת נפשות רוחניות וגשמיות, פעלים רבים לתורה וחסד, עולמות שלמים של טובה וברכה!

הבה נפנים את המסר הזה לחיינו, ניקח אותו עימנו. נחפש את ההזדמנויות לחייך, להביע אהדה, להתעניין באהבה, לשאול בשלום כל אדם - עם חיוך כמובן, ותוספת מחמאה על משהו. זה משנה חיים, זה מביא הישגים עצומים שלא נוכל לתאר, זה פותח פתח לעולמות קסומים!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס